

Riigikaitsekomisjoni tegevuse ülevaade Riigikogu XIV koosseisu V istungjärg (11.01.2021-17.06.2021)

Koosseis

Esimees: Andres Metsoja (Isamaa fraktsioon) (kuni 30.01.21), Enn Eesmaa (Eesti Keskerakonna fraktsioon) (alates 08.02.21)

Aseesimees: Kalle Laanet (Eesti Reformierakonna fraktsioon) (kuni 26.01.21, volitused peatunud); Leo Kunnas (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon) (alates 08.02.21)

Liikmed:

Tiiu Aro (Eesti Reformierakonna fraktsioon) (alates 25.03.21)

Heiki Hepner (Isamaa fraktsioon) (alates 02.06.21)

Jaak Juske (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Uno Kaskpeit (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon) (kuni 11.02.21)

Johannes Kert (Eesti Reformierakonna fraktsioon) (kuni 04.03.21, volitused lõppenud)

Ants Laaneots (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Alar Laneman (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon) (alates 11.02.21)

Oudekki Loone (Eesti Keskerakonna fraktsioon) (kuni 30.01.21)

Madis Milling (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Peeter Rahnel (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Mati Raidma (Eesti Reformierakonna fraktsioon) (alates 30.01.21)

Mailis Reps (Eesti Keskerakonna fraktsioon) (kuni 30.01.21)

Raivo Tamm (Isamaa fraktsioon) (30.01.21-02.06.21)

Istungite arv

Riigikaitsekomisjon pidas V istungjärgul kokku **36** istungit, millest **7** olid väljasõiduistungid ja **3** ühisistungid

Väljasõiduistungid toimusid:

22.02.21 Välisluureametisse

06.04.21 Kaitseministeeriumisse

13.04.21 Välisluureametisse

22.04.21 Kaitseministeeriumisse

17.05.21 Kaitsepolitseiametisse

18.05.21 Kaitseväe luurekeskusesse

08.06.21 Kaitseministeeriumisse

Ühisistungid toimusid:

22.02.21 väliskomisjoniga

04.05.21 Soome Eduskunta kaitsekomisjoniga

11.06.21 väliskomisjoniga

Eelnõud

Eelmisest istungjärgust komisjoni menetlusse jäänud 3 seaduse eelnõu võttis Vabariigi Valitsus Riigikogu menetlusest tagasi.

V istungjärgul määrati riigikaitsekomisjon juhtivkomisjoniks ühele seaduse eelnõule – Kaitseväeteenistuse seaduse § 15 muutmise seadus, vastu võetud 14.04.21.

Istungjärgu lõpuks riigikaitsekomisjoni menetlusse eelnõusid ei jäänud.

Riigikaitsekomisjoni algatatud olulise tähtsusega riiklik küsimus

23.03.21 toimus Riigikogu täiskogu istungil riigikaitsekomisjoni algatatud olulise tähtsusega riikliku küsimuse „Riigi sõjalise kaitse jätkusuutlik areng“ arutelu. Ettekande tegid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa, kaitseminister Kalle Laanet, Kaitseväge juhataja kindralleitnant Martin Herem ja SA Rahvusvaheliste Kaitseuringute Keskuse direktor Indrek Kannik.

Arvamuse andmine

08.03.21 andis riigikaitsekomisjon Euroopa Liidu asjade komisjonile arvamuse Vabariigi Valitsuse esitatud Eesti seisukohtade kohta, mis puudutavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2016/1148.

20.04.21 andis riigikaitsekomisjon põhiseaduskomisjonile arvamuse hädaolukorra seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta.

01.06.21 andis riigikaitsekomisjon Euroopa Liidu asjade komisjonile arvamuse Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni teatise „Tegevuskava sünergia kohta tsiviil-, kaitse- ja kosmose tööstuse vahel“ kohta - COM(2021) 70 (1-2/21-91/2).

Muud komisjonis käsitletud teemad

11.01.21 andsid Kaitseministeeriumi ja Kaitseväge esindajad ülevaate Balti riikide regionaalsetest koostöövõimalustest sõjalises võimearenduses, sh hankealasest koostööst ja investeringutest.

12.01.21 analüüsis Rahvusvahelise Kaitseuringute Keskuse teadur, endine Eesti suursaadik Ameerika Ühendriikides ja Kanadas, Kalev Stoicescu k.a 6. jaanuaril Ameerika Ühendriikide Kongressi juures asetleidnud sündmusi, võimuvahetuse Kongressis ning ootusi uuele ametisse valitud Ameerika Ühendriikide presidendile Joe Bidenile.

19.01.21 andsid Kaitseministeeriumi rahvusvahelise koostöö osakonna juhataja Eve Vungo ja Kaitseministeeriumi esindaja ülevaate Eesti ja Prantsusmaa kaitsekoostööst ning mõlema riigi suhetest Venemaa, NATO ja Euroopa Liiduga.

25.01.21 arutati riigikaitsekomisjoni algatatud olulise tähtsusega riikliku küsimuse edasise menetlusega seonduvat seoses koalitsioonivahetusega.

25.01.21 andsid Kaitseministeeriumi esindajad ülevaate sõjalise mobiilsusega seonduvast, sh tsiviilkäibes olevate taristute nagu teedevõrgustiku, sildade ja viaduktide, lennuväljade, sadamate jm kasutamisest sõjaliste operatsioonide tarbeks.

08.02.21 toimusid riigikaitsekomisjoni esimehe ja aseesimehe erakorralised valimised.

Lisavoorus toimunud riigikaitsekomisjoni esimehe ja aseesimehe salajasel valimisel osutus esimeheks valituks Enn Eesmaa kui kõige rohkem häält kogunud kandidaat (poolt 6 häält) ja aseesimeheks Leo Kunnas kui häälte arvult teiseks jäänud kandidaat (poolt 4 häält).

08.02.21 arutati riigikaitsekomisjoni algatatud olulise tähtsusega riikliku küsimuse edasise menetlusega seonduvat.

09.02.21 arutati komisjoni kevadistungjärgu töökava projekti.

15.02.21 andis Kaitseministeeriumi kaitsevalmiduse asekanstler Meelis Oidsalu ülevaate kaitsevalmiduse asekanstleri ametikohast.

22.02.21 andis Kaitseministeeriumi kaitsepoliitika asekanstler Kadi Silde riigikaitsekomisjoni ja väliskomisjoni ühisel istungil ülevaate 17.-18. veebruaril toimunud NATO kaitseministrite kohtumisest.

22.02.21 väljasõiduistungil Välisluureametisse sai komisjon ülevaate Välisluureameti koostatud aastaraamatust „Eesti rahvusvahelises julgeolekukeskkonnas 2021“ ning julgeolekuolukorra arengutest. Ülevaade saadi ka 2020. aasta Mägi-Karabahi konfliktist Aserbaidžani ja Armeenia relvajõudude vahel.

25.02.21 kohtus komisjon videosilla vahendusel Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi parlamendi alamkoja riigikaitsekomisjoniga. Kohtumisel käsitleti kaitsevaldkonna küsimusi, julgeolekuolukorda regioonis ning koostööd Balti riikide ja Põhjamaadega. Komisjonid arutasid küberjulgeolekuga ja hübriidsõjaga seonduvat, desinformatsiooni levikut ning ühiskonna toimepidevust koroonapandeemia olukorras.

09.03.21 andis Eesti alaline esindaja ÜRO juures, suursaadik Sven Jürgenson ülevaate Eesti tegevusest ÜRO Julgeolekunõukogus.

22.03.21 andsid kaitseminister Kalle Laanet, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse direktor Kusti Salm ja Mereväe ülem kommodoor Jüri Saska ülevaate Eesti ja Läti rannikukaitse ühishankest.

05.04.21 andis Välisministeeriumi esindaja ülevaate 23.-24. märtsil Brüsselis toimunud NATO välisministrite kohtumisest, kus põhilisteks aruteluteemadeks olid NATO tulevik ja liitlassuhted, Afganistani missioon ning Venemaa.

05.04.21 arutati Andmekaitse Inspektsiooni kirja riigisaladusele juurdepääsuloa taotlemiseks vajalike ankeetide töötlemisest.

6.04.21 väljasõiduistungil Kaitseministeeriumisse tutvustasid peaminister Kaja Kallas, Kaitseministeeriumi kaitsevalmiduse asekanstler Meelis Oidsalu ja Riigikantselei esindajad Riigikaitse arengukava 2021-2030 eelnõu.

12.04.21 andis Kaitseministeeriumi kaitsepoliitika asekanstler Kadi Silde ülevaate kaitseminister Kalle Laaneti ja Kaitseministeeriumi delegatsiooni visiidist Malisse 30.03-3.04.2021.

12.04.21 andis Kaitseväge peaarst kolonelleitnant dr Targo Lusti ülevaate Kaitseväge toetusest tsiviilasutustele uue koroonaviiruse laine ohjamisel.

13.04.21 väljasõiduistungil Välisluureametisse andsid Kaitseministeeriumi valitsemisala esindajad ülevaate julgeolekuolukorrast.

19.04.21 andis Riigi Infosüsteemi Ameti peadirektor Margus Noormaa ülevaate Riigi Infosüsteemi Ameti küberturvalisuse aastaraamatust 2021.

20.04.21 andis kaitseminister Kalle Laanet ülevaate 5-liikmelisest kaitseministri nõukojast, kuhu kuuluvad eksperdid väljastpoolt parlamenti ja täitevvõimu.

22.04.21 väljasõiduistungil Kaitseministeeriumisse andsid Kaitseministeeriumi valitsemisala esindajad ülevaate Venemaa relvajõudude sõjalisest suurõppusest Zapad 2021.

03.05.21 andis Kaitseväge peastaabi ülem brigaadikindral Veiko-Vello Palm ülevaate Eesti kaitseväge 2020 aastaraamatust.

04.05.21 toimus riigikaitsekomisjoni ühine istung Soome Eduskunta kaitsekomisjoniga.

04.05.21 andsid Kaitseministeeriumi poliitika planeerimise osakonna juhataja Tuuli Duneton ja Soome Kaitseministeeriumi kaitsepoliitika osakonna asejuht Janne Kuusela ülevaate Põhjala Grupi ja Ühendekspeditsiooniväe koostööst.

04.05.21 tegid Euroopa hübriidohtude vastase oivakeskuse juht Teija Tiilikainen ja NATO Küberkaitsekoostöö Keskuse ülem kolonel Jaak Tarien ettekande hübriidohtudest, küberjulgeolekust ja küberkaitsest.

10.05.21 andis kaitseminister ülevaate eelarveliste kaitsekulude planeerimisest.

10.05.21 andis kaitseminister ülevaate 6. mail Brüsselis toimunud Euroopa Liidu kaitseministrite kohtumisest.

11.05.21 arutati riigikaitsekulusid 2022-2025 riigieelarve strateegias.

17.05.21 väljasõiduistungil Kaitsepolitseiametisse andsid Kaitsepolitseiameti peadirektori asetäitja Martin Perling ja teised ameti esindajad ülevaate Kaitsepolitsei 2020/2021 aastaraamatust, sh julgeolekuküsimusest ning mittesõjalistest ohtudest.

18.05.21 väljasõiduistungil Kaitseväge luurekeskusesse saadi ülevaade julgeolekuolukorra arengutest.

31.05.21 andis Kaitseministeeriumi esindaja ülevaate Euroopa Liidu kaitseministrite 28. mai kohtumisest Lissabonis.

31.05.21 andis Kaitseväge juhataja asetäitja kindralmajor Indrek Sirel kaitseväepoolse ülevaate tsiviil-militaarkoostööst Tapa linnakus.

07.06.21 andis Kaitseministeeriumi NATO ja Euroopa Liidu osakonna juhataja Kristjan Mäe ülevaate 1. juunil toimunud NATO kaitseministrite kohtumisest.

07.06.21 arutas riigikaitsekomisjon kodaniku e-kirja, milles avaldaja väidab, et Kaitsevägi on ärandanud tema vanavanemate talumaad.

08.06.21 väljasõiduistungil Kaitseministeeriumisse osaleti kaitsevalmiduse aruteluõppusel, mille käigus harjutati kõrgendatud kaitsevalmiduse kehtestamisega seotud otsustusprotsesse.

11.06.21 ühisel istungil väliskomisjoniga andis peaminister Kaja Kallas komisjonide liikmetele ülevaate Eesti seisukohtadest 14. juunil Brüsselis toimunud NATO (Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni) tippkohtumisel.

14.06.21 andsid Kaitseministeeriumi valitsemisala esindajad ülevaate julgeolekuolukorra arengutest.

15.06.21 andis Kaitseministeeriumi NATO ja Euroopa Liidu osakonna juhataja Kristjan Mäe ülevaate 14. juunil Brüsselis toimunud NATO tippkohtumisest, kus osales ka Ameerika Ühendriikide president Joe Biden.

15.06.21 andis Eesti alaline esindaja ÜRO juures, suursaadik Sven Jürgenson ülevaate Eesti tegevusest ÜRO Julgeolekunõukogu eesistujana 2021. aasta juunis.

15.06.21 andis kaitseminister ülevaate Kaitseministeeriumi valitsemisalas kavandatavatest kärbetest.

Kohtumised, külastused, konverentsid

29.01.21 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Andres Metsoja, liikmed Johannes Kert ning Leo Kunnas Balti Assamblee julgeoleku- ja kaitsekomisjoni videoistungil.

02.02.21 osales riigikaitsekomisjoni liige Enn Eesmaa välisminister Eva-Maria Liimetsa kutsel Tartu rahu aastapäeva tähistamisel ja Jaan Poska medalite pidulikul üleandmisel Välisministeeriumis.

02.02.21 osalesid riigikaitsekomisjoni liikmed Johannes Kert ja Raivo Tamm Kadriorus Jaan Poska mälestusmärgi juures Eesti Reservohvitseride Kogu juristide sektsiooni korraldatud Tartu rahu aastapäeva tähistamisel.

12.02.21 kohtusid riigikaitsekomisjoni liikmed NATO arendusväejuhatuse ülema kindral André Lanataga.

17.02.21 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa Leedu Seimi julgeoleku- ja kaitsekomisjoni esimehe Laurynas Kasčiūnasega.

22.02.21 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa videosilla vahendusel koos Poola, Tšehhi ja Leedu parlamentide saadikutega Euroopa Parlamendi asepresidendi Roberta Metsolaga.

03.03.21 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa (delegatsiooni juht) ja väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson Lissabonis toimunud Euroopa Liidu parlamentidevahelisel ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (CFSP/CSDP) videokonverentsil.

04.03.21 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa (delegatsiooni juht) ja väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson 03.03. – 04. märtsil Lissabonis toimunud Euroopa Liidu parlamentidevahelisel ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (CFSP/CSDP) videokonverentsil.

10.03.21 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa videosilla vahendusel Eduskunta riigikaitsekomisjoni esimehe Ilkka Kanervaga.

17.03.21 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa ja aseesimees Leo Kunnas riigikaitse kõrgeima juhi, Eesti Vabariigi presidendiga.

05.04.21 osalesid riigikaitsekomisjoni liikmed komisjoni liikme Madis Millingu korraldatud gümnaasiumi ja kutseõppeasutuste riigikaitseõppe kursuse teemalisel ümarlaul.

07.05.21 külastati rahvusvahelist ühisõppust Swift Response 21 Nurmsi lennuväljal.

11.05.21 tutvuti Euroopa mehitamata maismaasõidukite iMUGS projektiga.

21.05.21 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa, aseesimees Leo Kunnas ja liige Raivo Tamm Balti Assamblee, Põhjamaade Nõukogu ja Beneluxi parlamendi videokonverentsil "Kõikehõlmav julgeoleku ja kaitsealane koostöö".

26.05.21 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa Ameerika Ühendriikide suursaatkonna ajutise asjuri Brian Roraffiga.

26.05.21 osales riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa Põhjamaade ja Baltimaade parlamentide riigikaitsekomisjonide esimeeste videokohtumisel. Kohtumisel osales ka Ukraina asepeaminister pr Olha Stefanishyna.

05.06.21 külastati Kaitseväge suurõppust Kevadtorm 2021 Miinisadamas.

12.06.21 kohtusid väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson ja riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa Prantsusmaa Senati välis- ja riigikaitsekomisjoni esimehe Christian Camboniga.